Divan i Arif

£2.00

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL
248
A614A17
1855

'Arif, Mehmed, Kethudazade
Divan-i 'Arif

Duvans
4

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/dvnrif00rifm

D 6

PL
248
A614 A17
1855

دیوان عارف

(پارك اعدیه گوردم سنی ماهم)

LIBRARY
OCT 18 1977
UNIVERSITY OF TORONTO

السيد
محمد سعيد

ناظم مشار الیهك اسم شریفلری محمد ومخلصلری عارف در والده سلطان کتخداسی زاده رئیس العلماء
صادق افندی نور الله ضریحه حضرتلرینك مخدوم والا کهرلری اولوب پدرلری مشار الیه مدینهٔ منوره
قاضیسی اولدقلرنده معیتلرنده روضهٔ رسالتپناهی یه وضع جبین عبودیت بعده ایفای فریضهٔ حج
شریف ایدرك آستانهٔ علیه یه عودت ایتمشلردر لیل ونهار عمر عزیزلرینی تحصیل علومه صرفله
اوقاتگذار واسم تحصیلده بولنان کتب مرتبانی وقتنك فریدی وعصرینك وحیدی طرنوی مفتی
زاده سی عبد الرحیم افندیدن کورر ایکن عقائد جلالی قرائتی اثناسنده استاد موهمی الیه
ارتحال جوار رحمت رحمن ایتدکلری ایله میلاسی مفتی زاده دن بعد التکمیل اذنه موفق اولمشلردر مولانای
موهمی الیهمادن ماعدا هر برلری تدریسه بیوردقلری فنون وعلومده بحر زخار ومعاصرلری بولندقلری
علمای علامه فن مخصوصده تفوقلری پدیدار اولان سکز عدد افاضل افضل الاماثلدن که مترجم قاموس
عاصم افندی وابو انسرالی منزوی صالح افندی وقاضی زاده محمد افندی وبرادر زاده حفیدی
ثاقب افندی وخواجه نشئت افندی وسنبل زاده وهبی افندی ورئیس المنجمین راقم افندی
ولاز محمد افندیدن بشقه بشقه علوم ادبیه ومعقوله ومعارف جزئیه تحصیل ایله جامع اشتات العلوم
والفضائل ایدیلر علوم حکمیه خصوصا فنون ریاضیه ومعارف جزئیه ده علی الاطلاق مشهور آفاق
اولوب تشنگان زلال اولنلر تحقیق ینبوع الحیات تقریرلرندن ریان اولورلر ایدی مولانای
مشار الیه طریق فیض رفیق علمیه یه عنفوان شبابنده بالاستحقاق دخول وبیك ایکیوز اوتوز
سکز سنه سی حلب الشهبا قضاسیله مرعی ومعزز بعده بروسه قضاسیله مبجل ومکهٔ مکرمه
واستانبول پایه لری وبیك ایکیوز التمش اوچ سنه سی خلالنده صدر اناطولی پایه سی ایله مکرم
وایکیوز التمش بش سنه سی ربیع الاخرینك بشنجی کونی ندای ارجعی سامعه رس کوش هوش
اولدقده تارك محنتسرای جهان وغریق لجهٔ رحمت رحمن اولدیلر قدس الله سره ونور ضریحه
مشربلری تکلفات رسمیه دن عاری والتفات آرایش دنیویه دن بری وقور ومتواضع
اصحاب عرفان ودرویشان ایله الفته مائل سدرمق مرتبه سنه فائق ایدیلر آثار قلم
معجز رقملری نثر ونظمده کثیر ایسه ده مضبوط اولمیوب بعضا نظمه رغبت طبیعتلری وقوعنده انشاد

بیوردقلری منظومه‌یی حضار مجلسدن خواهشکر اولنلر تحریر ایتملریله سویلدکلری اشعارکدخی
اکثریسی تلف کردهٔ یدروزکار اولمغله مالایدرک کله لایترک کله مفادنجه ایادیٔ خوانده بولنان

اشعاری اخلافه یادکار اولمق اوزره جمع

وترتیب اولندی

مخدوم نجابت موسوملری رضا بک افندی بغداده ایکن درعلیه‌دن ارسال بیوردقلری

مکتوبک صورتیدر

بنم دولتلو اوغلم سلطانم حضرتلری همواره حصن حصین محافظهٔ کردکاریده مصون ودرع
رزین پروردکاریده صحت وعافیتده اولملری دعواتی برداشتهٔ جناب بیچون قلندیغی وارستهٔ
شکوک وظنوندر معروض پدر مشفقیدرکه آینده وقوعنده پیام عافیتلریله وکرم ولطف
ومروتلریله یاد بیورملری مأمول خالصانه‌مدر بوکونلرده طرف دولتلرینه الکدارندن فلان
اغاقوللری عازم وراهی اولمغله نعم الوسیله اتخاذیله صوب سعادتلرینه مودتنامه ترقیمنه اجتسار
قلندی باقی تشریف اقبال واجلال بردوش آمال کشاد باد اولطرفده همتلو زرایتلو
مشتری طلعت عطارد فطنت ارباب فنک سربلندی الحاج ادهم افندی حضرتلرینک خاطر
دقیقه دانلری درجات افلاکدن برون استفسار وعالیه اولملری دعواتی سرلوحهٔ تقدیم روز
ولیال قلندیغی مستغنی تحریر وبیاندر ویاوربک حضرتلرینک ودرویش پاشازاده بک حضرتلرینک
یکان یکان خاطر شریفلری سؤال اولنور نادرهٔ دوران اسماعیل فرخ افندی حضرتلرینک
ساحلخانهٔ سعادتلرنده دادهٔ کؤسم محبت وکفت وشنود ولذت یافتهٔ طبقچهٔ سرور وشهود
ایکن بعد ادبهشت آباده اوغلم بک افندی‌یه ترقیم رقیمهٔ محبت ایده جکم دیدم بیوردیلرکه بنده‌دخی
یاوربک ودرویش پاشازاده بکه سلام یازیکاه هند انفیه‌سی ارسال ایده رزدیو وعدلری وار
ایدی عجبا عرق ریز اشتغال دادوستد شو بیدهٔ صحیفهٔ خاطرلریمی اولدی یوخسه مواعید عرقوب
مثلینه شان ودروغ بی نشان ایله اهالی هندک روی سیاهلری بیانمیدر تردد ده‌ام تحریر ایله

دیوامر بیوردیلر معلوم بیوریله

قیبان نابئی افندی‌یه کیلیجی انتسابی ایچون تذکره‌لرینک صورتیدر

دُر دریای ملاحت رونق افزای امواج لطافت پدر مرحمت شعارم افندم سلطانم حضرتلری
همواره طبع دقیقه دانلری غبار الکدار کردشم چرخ کرداندن مصون وکشتزار دهرده حصول سنبلهٔ

مسرت وشادی ایله ممنون اولمق دعواتی واستفسار خاطر عنایت مآثرلری تقدیمیله منهای مخلصانه‌دركه
بو ابراهیم نام كیله‌جی از قدیم آسیاب كاری بیمودن حبوبات ایله كردان وصداقته وساٸر
كارداشلرینه رجحانی عیان اولمغله مظهر نكاه التفاتلری اولدیغنه مغرورا برآز به مقداری خرد ناهمواریه
اوپوب بعضیلره خوسلانمغله حسودان بدكیشان حسدلرندن ناشی فقیر مزبوری موش آسیاب كبی
تهمت دزدی ایله متهم ایتمكله قپاندن دور وكاردن مهجور ایدوب كار دیكره استعداد واقتداری
اولمدیغندن اوج آیدنبرو بادبیما اوله‌رق ویل دكرمنی كبی آغزینی یوبرازه آچارق كذارنده ازمان
ومفلس هیچ دردست شوره‌زار حرمان وخرمن جلر كاهی نار حسرت ایله سوزان وچشم نمناكی
مثال آسیاب آب كریان آچا وتقصیرا عیال واولادیله ویرانخانه‌سنده بوم وش نالان اوله‌رق
بیت هركجا چشمهٔ بود شیرین مردم ومرغ ومور كرد آیند فحواسنجه عقل وفكری قپانده
وكیله جیلك كارنده آكوب صائنده اولدیغی معلوم مشفقانه‌لری اولدقده حال پرملالنه مرحمةً ینه كار

	قدیمنده استخدام بیورلمسی مرجو در باقی همیشه درعز وعافیت كشاده باد	

جغرافیادن انكلیز لساننده تألیف اولمش بر كتابی تركجه‌یه ترجمه ایدن هنرور بریاباسك التماسیله

	كتاب مزبوره یازیلان دیباجه وعنواندر	

دعایم روی زمینده اولان ملوكك شاهنشاه عنوانیله سرافراز اولنلرك سرافرازی كه ملوك
عثمانیه‌درلر كه آوروپا وآسیا وآفریقه قطعه‌لرنده مالك اولدقلری ممالك وبلاد هر محصولك
حصولنه قابل اراضی اولوب اكثرینك آب وهواسی لطیف واشجار مثمره وغیر مثمره‌سی حددن
افزون ومعمور اولان شهرلری سواحل بحری شامل اولمغله تجارت خصوصلرنده اهالی ممالك سائره
ایله اخذ وعطا غایتله اسهل وحالا ملوك عثمانیانك پای تختی ومقر سلطنتلری اولان بلدهٔ معظمه
انقضهارت البریة عن العاهات والبلیة كیم ایكی بوغاز ملتقاسی یعنی بحر سیاه وسفید اول محبوبهٔ
دنیایی محبوب ولادلبی درآغوشم واول محبوبهٔ زیبا منم دیكر نیست ترانه‌سیله خاموش اولدیغی
مستغنی تحریر صحایف بیاندر خصوصا زینت بخشای تاج ودیهیم وعنایات واحسانلری جملهٔ ملله
عمیم ❊ دعای دولتی هر ملتك اولمشدی اورادی صاحب زمین وزمان سلطان محمود خان
ادام الله اقباله الی آخر الزمان حضرتلری بدر لیم نظام مستحسنه‌لریله اجداد كراملرینه هر وجهله فائق
وتأیید الهی طبع همایونلرینه خیر وبركاته سائق اولمغله مواد عسكریه‌یه كمال دقت وامور حربیه‌یه
دائر فنونه رغبت بیورلملریله نیجه مكتبلر انشاسنه همت شاهانه‌لری مبذول وبو فنلر نزد داوردیده

مقبول ولمغله فن جغرافیالریم ضابطان عسکریه یه ورجال دولته اهم والزم برعلم جلی الشان
اولدیغی جمله عندنده مسلمدر مزاج شاهانه لرین بوفن ساطع البراهینه دخی برای تشویق امار یقان
جمهوری ارباب معارفلرندن فلان قولدری ممالك دولت علیه نك قطعات ثلثهٔ مذکوره ده
زیرحکومتلرنده اولان ممالك وامصاری عرض شمالینك ٣٤ درجه سندن ٤٨ درجه سنه
وطول شرقینك ١٨ درجه سندن ٤٥ درجه سی بیننده درت عدد قطعه لرده ترسیم ایتمشلردر
وهربرقطعه نك تفصیل احوالی برباب و هر برباب فصول متعدده یی مشتملدر باب اول دولت
عثمانیه نك اوروپاده اولان ممالکی باب ثانی الی آخره اولهرق قطعات مذکوره یی
لسان انکلیزیه دن ترجمه یه ابتدار و خاکپای
پادشاهانه لرینه عرضه اجتسار
اولندی

بسم الله الرحمن الرحیم

یارب بدو نور دیدهٔ پیغمبر
برحال من از عین عنایت بنگر
یعنی بدو چشم دودمان حیدر
دارم بنظر انکه نیفتم ز نظر

توبه ای عالمه رحمت گنهم عفو ایله
توبه ای مهر هدایت گنهم عفو ایله
توبه ای شافع امت گنهم عفو ایله
توبه ای شاه رسالت گنهم عفو ایله
قول خطاسز اوله مز یا دگنهم عفو ایله

نعت شریف

جمالک اولدی عشاقه نمایان یا رسول الله ‌ ‌ کورر رحمانی اول آیینه ده جان یا رسول الله
تعلق ایلیلدن عاشق شوریده گیسوکه ‌ ‌ سر و سامانی اولمشدر پریشان یا رسول الله
لبک جام الستدر صحبتک روح روان پرور ‌ ‌ حیات جاودانه مجلسک کان یا رسول الله
سلاملدن کلور قلب سلیمه شعلهٔ رونق ‌ ‌ صلاتکله بولور عالم سنک شان یا رسول الله
سنک وصف شریفکله بن اولدم مست لا یعقل ‌ ‌ دل شیدا ازلدن بویله حیران یا رسول الله
وصالک کوثرندن ایله اعطا یوخسه مشکلدر ‌ ‌ دل بیچاره مز هجر کله عطشان یا رسول الله
جمالک آفتابندن نقاب قدسی بی قالدر ‌ ‌ کوکللر حسرت وجهکله سوزان یا رسول الله
بنی بو نفس اماره ایدر بز ملکدن انجق دور ‌ ‌ که بو قدر با بلزده منعه دربان یا رسول الله
حضوریکه واروب برلمه ابتسه عرض احوالن ‌ ‌ سروریله اولور البته کردان یا رسول الله
شفاعت عارف بیچاره به رنجور عصیاندر
کرم قیل اول غریبی ایتمه نالان یا رسول الله

در ستایش حضرت شاه ولایت کرم الله وجهه

حمز

حمد لله روز و شب وردِ زبانمدر علی
صفحهٔ دلده سراسر نقشِ جانمدر علی

سرورِ عالم خبر ویرمش بو رازی بیکمان
حق دیمشلرکیم صفدرِ صولت‌فشانمدر علی

کفتکوی ذو الفقاری دشمنی لرزان ایدر
کوکبِ رخشندهٔ صاحب‌قرانمدر علی

رشحهٔ فیضیله دنیا سربسر سیر ایدر
کیم سحابِ رحمتِ فخرِ جهانمدر علی

خانه بردوشم جهانده بن بله جای ایستم
هر دو عالمده ملازم خانمانمدر علی

شیرِ حق سرعسکرِ پیغمبرِ آخر زمان
بو جهاندن ملجأ امن و امانمدر علی

انس و جندن ذره مقداری دخی باک ایلمم
بازوی قوتده زیرا حرزِ جانمدر علی

بر محبِ مخلصم کنج دلمده دائما
نکتهٔ سربستهٔ سرِ نهانمدر علی

عارفا اوج هواده چون قمبدر ز انجم خرام
کیم نوشته سینه‌ده دولت‌نشانمدر علی

نعت شریف

ای دهانك کنجِ اسرارِ ظهورِ کائنات
ای دلك میزابِ وحی و منبعِ آبِ حیات

ای صاچك نورِ سیاه و مظهرِ سرِ صفات
ای جمالك آفتابِ پرتوِ انوارِ ذات

کلمدی مثلك جهانه نقش اوله‌لی کائنات

خامهٔ سرِ ازل لولاك یازدی شانكه
امتك حقنده حیرانم بله امعانكه

جمله ذرات جهان سائلدر احسانكه
ای جمالك آفتاب پرتو انوار ذات

کلمدی مثلك جهانه نقش اوله‌لی کائنات

نورِ ایمان ایله طولدردك جهانی بیکمان
ظلمتِ کفره هدایت شمعنی یاقدك همان

مشعلِ راهِ یقین سین سن یا شاهِ جهان
ای جمالك آفتاب پرتو انوار ذات

کلمدی مثلك جهانه نقش اوله‌لی کائنات

شیرِ یزدان علی المرتضی سرعسکرك
زمرهٔ کفاره غالبدر انكچون لشکرك

ذو الفقار حضرت کرار در جولانکرك
ای جمالك آفتاب پرتو انوار ذات

کلمدی مثلك جهانه نقش اوله‌لی کائنات

حضرت زهرا رسالت بحرینك دردانه‌سی
هم حسن ایله حسینك اول عمده قدر آنه‌سی

کوزجه ضنکله طولدی آنلرك پیمانه‌سی
ای جمالك آفتاب پرتو انوار ذات

گلدی مثلک جهانه نقش اوله لی کائنات

اولدی زین العابدین جاندن عزیز و محترم
جعفر صادقله موسی کاظمک کان کرم
هم محمد باقر ایچون بنده اشراف امم
ای جمالک آفتاب پرتو انوار ذات

گلدی مثلک جهانه نقش اوله لی کائنات

یم محمدله رضایه بندهٔ خالص اولور
عسکری هم مهدینک نوری ایله راهن بولور
هادی‌یی رهبر ایدین طریقنده وصول اولور
ای جمالک آفتاب پرتو انوار ذات

گلدی مثلک جهانه نقش اوله لی کائنات

وصف ایدک آل عبایی عالمک خوش عید پدر
مطلع ستر نسیمی طبعمک خورشید پدر
عارفانی جهانک دولت جاوید پدر
ای جمالک آفتاب پرتو انوار ذات

گلدی مثلک جهانه نقش اوله لی کائنات

درحق شاه ولایت

قدرم اوله برتر شرف ناد علیدن
میدان محبتده کفر یاد علیدن
نصرت بوله یم دمبدم امداد علیدن
شهزادهٔ عالی ایلی شمشاد علیدن

یارب بنی دور ایلمه اولاد علیدن

خاک دردالاری اکسیر حقیقت
اندرن اولور عالمه آثار عنایت
رخسوده اولان عاشق شوریده یه دولت
هر بنده سی شاهان فلک مرتبه البت

یارب بنی دور ایلمه اولاد علیدن

آخر بو خرابه کلورلر زشس ویران
هرشئه‌نک البته خمارین چکر انسان
اشکسته اولور جاملری رندی پریشان
اول داد ستد مجمعه واردیغز آن

یارب بنی دور ایلمه اولاد علیدن

بنده ایده لی جان ودلی آل عبایه
میل ایلیه مم کوکبهٔ دار فنایه
خم کشتهٔ تعظیم اوله مم چرخ دوتایه
بدر بکا دنیاده و عقباده بو پایه

یارب بنی دور ایلمه اولاد علیدن

اوصاف علی اولدی بنم معدن و کانم
عارف دل ارباب محبتده مکانم
اولاد جگرپارهٔ سید رجان وجنانم
بو نطق شریف اولدی بنم ورد زبانم

یارب بنی دور ایله اولاد علیدن

اعتدبر محمد و شیر خدا علی
قالوا بلاده بویله در ایمان هر ولی

درستایش حضرت شیخ عبدالقادر قدس سره

فرشدن تا عرشه دک درشانی عبدالقادرک
تا ازلدن بویله در عنوانی عبدالقادرک

باز الاشهب سرینه واقف ایسک سالک یورک
شش جهتده در نمایانی عبدالقادرک

آفتابی گل مهی داغ ایلیوب چرخ برین
درگهنده بنده عریانی عبدالقادرک

حضرت شیخ اولدی القابی او عالی همتک
ای دده م اول جانه قربانی عبدللقادرک

پاک بین اول زاهدا انکاری قو اقراره گل
کیم مطاف قدسیا میدانی عبدالقادرک

ای گدای بینوا وار ایسه ایمانک اگر
غم یمه هر برده در احسانی عبدالقادرک

ملکت باطن سلاطیننده شاهنشاه در
تا قیامتدر بله دورانی عبدالقادرک

درگه اسمعیل روحیله اشرف زاده دن
فیض آلوب اولدم گوکل حیرانی عبدالقادرک

بزم لطفینک فلک بر پیمانه سی اولسه سزا
هب فیوضات الهی کانی عبدالقادرک

گلستان فیضی ایچره بلبل شیدا گبی
اولدی عارف درد ایله نالانی عبدالقادرک

درستایش سید احمد رفاعی قدس سره

یا صاحب العلامه یا احمد الرفاعی
یا باهر الکرامه یا احمد الرفاعی

سن سید جهانسک هم شاه لن فکانسک
عالمده سترجانسک یا احمد الرفاعی

بو خاکدان تنده افعی نفس الندده
قالدم علاجی سنده یا احمد الرفاعی

سنجاغک اوزره فاعلم دل دردکانه مرهم
سنسین طبیب عالم یا احمد الرفاعی

آتش سکا مسخر کونی ابرده مظهر
سنسین شیوخه سرور یا احمد الرفاعی

سن رهنمای دین سین درویشکه معین سین
لاخوف له امین سین یا احمد الرفاعی

قطبینک مسلم روح القدس له توأم
سنسین ملاذ عالم یا احمد الرفاعی

سنسین لدنه عالم بنچه کده هب عوالم
معلوم سا که عالم یا احمد الرفاعی

سنسین مدار حکمت گنجینهٔ سعادت
قبل عارفه عنایت یا احمد الرفاعی

تو له شاهان دهره ایلرسم عارف استغنا / بنم شاهم افندم سید احمد درزفاعیدر

درستایشم حضرت مولانا قدس سره

چاروب کش خاک درز کرچه که مورز / خارستم رشک ده دیدهٔ حورز
بزحضرت ملایه اولوب بندهٔ ناچیز / تسلیمه وارستهٔ تدبیر امورز
ذات صفت بندهلرز حضرت شمسه / شاهان فلکم تبه یز لمعهٔ نورز
بیهوده یره عالمه که خندان اولورز بز / مجنونلرز خندهء زن اهل شعورز
بوسیدهٔ اولورز فرمهٔ بوسه دن اما / داما نکه یتز الیمز آه که دورز

فواره کبی صاف دلز عشقله عارف
برتاب اولورز منتظر نغمهٔ صورز

درستایش مولانا جامی قدس سره

مسند قطب زمان حضرت جامینکدر / نشئهٔ کون ومکان حضرت جامینکدر
ساقیٔ روز ازل دیرایدی اهل فیضه / قدح رطل کران حضرت جامینکدر
عالمه شیر وشکر درسخن رنکینی / لذت بزم جهان حضرت جامینکدر
عالمی ایله تسخیر عجبمی سخنی / منبع سحر بیان حضرت جامینکدر
سالکک قلبنی زر ایتمه کیمیا نظری / نکتهٔ سر عیان حضرت جامینکدر
دوشه کوه دائرهٔ تربیه سی مسلکنه / ملک حصن امان حضرت جامینکدر

درستایش حضرت بخارزاده قدس سره

کوکل تعمیرینی استرایسک دنیا وعقباده / توجه ایله کل روح شریف ابن بخاره

بهاریه درستایش سلطان سلیم

نفس عیسوی یی بخش ایدوب اشجاره نسیم / دیعغنایی ایدر رمز له هردم تفهیم
جویبار اولدی چمن صحننه برآیینه / اینه نظاره سز اهلکسنه خوبان بسیم
بیدمجنون بچمن ایتمکه دعوت باخود / آلدی آغوشه نکاهینهٔ ومرآت وسیم
مشکبو ایلدی خاکی او قدر باد بهار / زلف خوبانه ایدرسه نه خطا عرض شمیم
آتشه خلعت رنکینی لباس ایتدی / ارغوان ایلدی تشریف بهاره تعظیم
غنجه‌لر خنده زنان عرض جمال ایلدیلر / فیض حقدن بولیجق پرورش ناز ونعیم

بلبل آشفته اولوب نیجه فغان ایلمسون
لاله لر داغ درون دل ایله ایتدی ظهور
کلدی دنیایه لطافت یینه هم روحه صفا
نه عجب قاچسه کدر خوفله دللردن کیم
رندمشرب کوزه ور عالم آبه ساحل
طوره له معده آغوشه آفندی کیرسون
زاهدان صحن چمنزاره واروب بی پروا
بوی یلی اوله حرام ایله عرعر لایق
آفتاب نارزره ویرمز ایدی عقد آسا
چمنک صحنه تشریف شهنشاهی ایچون
اوشه ملکت انواع هنرلیم اوله حز
اوشهنشه که فراسنده فریدون زمان
اوشهنشاه جهان صاحب شمشیر زبان
طمطراق عظمت زینت روی دولت
اولقدر لطف وکرم بارینه مظهر عالم
نشئه بولدی او قدر اهل سخن دورنده
اولقدر قدر سخندان وسخن پرورلیم
بوردوسن جالیسه سرا شوقله زنبق شمدی
مصره زنار کبی صاروقش ایکن کافرلر
بعدروب نیل صفت عسکرین ارسال ایتدی
حرمین ایبنی پاک ایلدی نامحرمدن
اتم دنیایه ظفر بولمه کبیدر بو فتوح
بویله بر کافره چون ایلدی غالب آنی حق
بومسرته ایدر خلقی یکیدن احیا
شاه رستم منشا داد کرا پادشها

هر کلک برک شمارنده رقیبانی مقیم
کل رخان خالنه اولمش اوده مفتون قدیم
کرچه ایتمشدی مستان بزه چوق جور الیم
قیلدی اندوهی تبرچیچکی بو دمده دونیم
کشتی باده ایله ساقی یی ایتمش تنظیم
نه صفالر طوغور دختر رز صانمه عقیم
یاتلادی حرص تنا ولله نیجه بطن عظیم
که الکا قدسهی ویردی اوده هاب کریم
ژاله نک هر بری کر اولسه برر در یتیم
فرش اولندی یینه برسندس خضرای جسیم
بیقرا مجلس عرفانه شایسته ندیم
دولت وشوکتنی قیلدی سکندر تسلیم
نه که امرایله ایسه عالمه تأثیری عمیم
شاه شاهان جهان یعنی که سلطان سلیم
نرکس باغ طاشور فرق سرنده زر وسیم
جام جمشیدی اونوندردی او سلطان کریم
وصفنه عاجز اولور اولسه ده وصاف وکلیم
بالله صغر بوکه زنبق نه فتوحات عظیم
یانه یورنه ایله جنودی چو شیاطین رجیم
خوف فجاءه یله کبردی چوغی اول قوم لئیم
یوللدی قوم ضلال آیینی بهر تا بجحیم
یادر اولدی اکا اول عون خداوند رحیم
بعد زین جمله عدو حاصل ایدر خوفله بیم
بوخبرلرله اولور قهرله اعدا تسمیم
ای جهانبان فلک کوکبه هفت اقلیم

نه روا بو یله سرنده غم آلوده اولام	جامهٔ نیل بنفشه یله گزرم بی زر وسیم
فلکک جور فراواننه مظهر دوشدم	دادم آلورسه آلورسن کبی سلطان حلیم
صدف جور وجفا قیلدی احاطه قولکی	دست لطفکله نه وار گورسه نوازش بو یتیم
اینجه دهجاه بر قیشانله عمرم گذران	رشتهٔ همت فرمانک اوله آنی تنظیم
بسدرت رف بو قدر ایله رعایه آغاز	قالمز البت دل آزرده زماننده سقیم
تری فزون اولوب اعدایه ظفر یاب اولسون	ایلسون حضرت حق ذاتنی ملک اوزره مقیم

دائما ذوق وفرحلر له صفالر بولسون
دولت ایله اوله آرایش تاج ودیهیم

شه محمود خانک درزش تعلیمنه تحسین	عدونک گوشش هوشن باتلدر بو بانک سور افزا
تفنگک وطوپنک آوازی رعد وبرق ایله همسر	زمینی آسمانه دوندرر اول شاه مستغنی

محمود خان معدلت آراکه لطف ایله	هر ملته دیدردی ایدی شاه افندیمز
شایع اولجه عالم عقبایه رحلتی	یا قدری درونی آتش ایواه افندیمز
بر داغدر که الله صفت حشره دک سورر	یاد اولسه اسمی سویله نیلن آه افندیمز

در ستایش قاین پدرلری یوسف پاشا

مرحبا ای آسمان دولتک سعد اختری	صبح اقبال وکمالک آفتاب خاوری
مرحبا صدرم مرحبا ای آصف فرخنده فال	باغ صدرک بوی اخلاقک گل نازکتری
نوله دریالر کبی جوش ایلسه شوق وسرور	آب روی معدلکلر گولدورن بحر وبری
شهر اسلامبول له بخش ایتدی قدومک زیب وفر	بو سواد اعظمک سنسین ضیای انوری
بنده سید رفیلسوفان آصف تدبیرنک	عقل اول رأیلک خدمتکذار کمتری
شیر میدان سخن نفعی استادک نوله	ایلسم بو بیتنی تضمین لیم کلدی یری
تیغکله نوله یمین ایلرسه روح مرتضی	برغزا ایتدک که خشنود ایلدک پیغمبری
یا نوله عم رسول ایلرسه بازوکه یمین	لشکر کفاره چلدک ذو الفقار حیدری
همت سبطین ایله ای آصف عالی تبار	صوبجان تیغکله گویا اولدی اعدانک سری
برابچم صوده بو غاردی آب تیغ سطوتک	هفت دریا اولسه ده کفاردونک عسکری

حمد لله حق میسر قیلدی مصرک فتحنی ایلدک تسخیر را ایکله او عالی کشوری
ویرشیدی انتظام مصره اشکستی براز دست برد حیله سیله دشمنک شوروشری
ایلدک ترتیب اوروی همایونی تمام ذاتنک اولدی شبهه سز اسم معینک مظهری
هم شمار اولمز ایله ریک روان بادیه اولقدر صرف ایلدک دین و غزینه سیم و زری
قرص مهری زر طبقچه ایلیوب بر حلّه مدحکی یازسم دیو حسرتده در روح انوری
سنجاغنده رونما در ملک تمثال ظفر صاف دلسین سنده در آیینهٔ اسکندری
آب تیغکله ایدوب ترتیب اجزای مداد یازدی عنوانک بوکونه تیر چرخ چنبری
قهرمان صف شکن کشور کشای قاهره قاطع عرق فتن میدان رزمک حیدری
صاحب سیف ظفر شیر مهام مقدرت آصف نیکو نظر دهرک وزیر بهتری
یعنی جم پایه یوسف پاشای عالی منقبت شیر صولت روزکارک رستم جنک آوری
کان دریای همم ممدوح اصناف امم مالک خیل وحشم اسیر درخاک دری
اولقدر زر بخش ایدر آفاق طارتلسه اگر کفهٔ میزان اولور دمی کنبد نیلوفری
صاجدیغی کوهرلر علم ایتدی کلدر اختران اولقدر طوتدی زمینی دست پاشن کوهری
تنلمز کلسه نوله اقبالکه روی زمین کاوله مز رخشینه همپا تیز پای صرصری
شعلهٔ خشمی سرایت ایتسه طبع آتشه سنک خارایه دونردی تودهٔ خاکستری
سبزکون نیزه سی ایتز خطا هیچ ار سندر حضرت خضر نبی اوله خصوصا رهبری
خونی اعدای بدکیشنک قوراندیسه نوله آفتاب ایله برابردر فروغ خنجری
رشتهٔ تدبیرنه سربسته در بی اشتباه انتظام ملکت شرعک نظام مسطری
کلمدی ذاتی کبی هیچ چار باغ عنصره نکته دان پاک طینت آصف دین پروری
بویله ممدوح کزینک وصفی قابلمی اگر روز و شب اوراد ایدنسه عالمک دانشوری
بویله می تنظیم ایدردم کوهر اوصافنی اولماسم جور ستمکار فلکدن سرسری
قیلمز ایکن پر طرب بر مجلسه محرم بنی زهر غمله صونمده هر دم لبالب ساغری
پوتهٔ دردولمده هر نفس سوزان اولوب زردی رویم ایدر بختمله جنک زرکری
حاصلی تعداد اولنماز وضع ناهموار چرخ صفر ارقام اولسه کر سبع شدادک اختری
عار قابسدر قصیدک قیل دعا ایله تمام کیم دعادر هر شیک ختمنده زیب و زیوری

تاکه زرین نیزه لرله آفتاب ایده خرام / هاله دن تا مه قیله بر سر کلاه مغفری

حق تعالی آصف ذیشانی قیلسون تا ابد / زیب بخش صدر دولت عدل وادک مظهری

تیغی تأثیر ایلیوب حبل الورید دشمنه

دیزه ده جانکاه اعدایی مرصع ششپری

تاریخ جامع نصرت

شه دریا همم محمود خان معدلت پیرا / که عدل ودادی ملک عالمی ایتمکده در آباد

اولوب خیرانه مائل طبع والای جهانگیری / آنک فکر رزینی اولمده ده بیرایهٔ ایجاد

تصورده اولور تأثیری یوق تصدیقه شاهد در / آنک اندیشهٔ پاکینک آثاری بو نو بنیاد

او شاهک نظرهٔ اکسیرینک امدادیدر الحق / فضای طوبخانه اولدی بو جامعله خلدآباد

نه جامع رسم مطبوع صنیعینی کوریدی کر / اولوردی غرق فکرت حیرت ایله مانی و بهزاد

مناری ایلی دانه سرو قد محبوبدر کویا / قدوم شهریار ایچون قیامی ایتدیلر معتاد

او خورشید علمله قبهٔ زرپاشی علیاسی / مماس اولوردی کردون بولسه ایدی خرقه استعداد

نوله فص نکین آسا بنام اولسه جهان ایچره / که شاه برخیا قوتله اولدی بویله بی انداد

بوکونه ارتفاع شانله دست بشر کونه / قنادیلن ملکروبیان عرش ایده ایقاد

قنادیلنده اولان انتظام روح افزایی / کوریدی تا بنات چرخ دیردیلر مبارک باد

قنادیل مناری عکسه ایدنجه روی دریایه / اولور البته نورسنچراغ بحر صدمزداد

صفا کارانه رو عرض ایتمه ده در شاهد مقصود / رخامی انجلاده کوییا آیینهٔ فولاد

عقیب هر صلاته ضم ایدوب دعوای جلالن / دعای شوکتن همه اهل اسلام ایلسون اوراد

خدا اورنک اقبالنده باقی ایلیوب دائم / اوله قلب شریف پادشاهی خرم و دلشاد

دوشوب بر مصرع تاریخ عارف ایلدم تحریر

بو رعنا جامعی سلطان محمود ایتدی نو بنیاد

تاریخ برای سبیل شاه سلطان

شاه سلطان آب روی دولت اقبالکیم / ابر نیسان سخاسیله پر اولدی کائنات

قطرهٔ باران لطفی در دریای عدن / بیر احسانه نسبتله ذره شش جهات

خدمتنده بندهٔ دیرینه سید رهبری / شوقله کردان اولورلر نه فلک چار امهات

باشا اغاسی اولمق امیدیله کیوان فلک
مهری پرتو سوز ایدوب کوزلر نکاه التفات

اولقدر وسعتلی دیوانخانهٔ پرشوکتی
چرخ طوب قندیلی ولمشکن فروغی بیثبات

خامهٔ انکشت انعامینه دائم منتظر
هاله سی ثابت مرکب تابر سیمین دوات

اول کرامت بیرهٔ سلطان معلا درکهک
سلسبیل جودی اجرایه بسدر بونکات

یعنی بو رعنا سبیلی ایلدی بنیاد کیم
فهم اوله دنیاده شهدی کیمدر اسلکندر صفات

بویله برخیره موفق ایلدی پروردکار
شبهه یوقدر سوز شندن محترک بولور نجات

بو اثردن شاد اولور روح علی المرتضی
هم حسینله حسن کیم نور چشم کائنات

عین دلجوی صفا نوشنده یه شیر وشکر
چاشنی سیله معادل اوله مز قند ونبات

جام عالمبیندر آیینه آسا مرمری
صانعی کیم علم ایلشدر الکا زرین مشربات

اول رفیع الشان سلطان مدار عصمتک
عمرینی ایتسون زیاده خالق عین الحیات

چیقدی وادئ عطاشه عارفا تاریخ در
نو سبیل شاه سلطاندن کل ایچ ما الحیات

تاریخ شیخ الاسلام شدن دری زاده عبد الله افندی

بارک الله دولت واقبال بولدی عز وشان
کلدی حالا مسند فتوایه برنیکوخصال

شیخ الاسلام یعنی عبد الله افندی کیم فلک
قد خمیده خدمت درکاهنه بنده مثال

ذات والاهمتی سمت تصوردن بری
کوهر ادراک وصفن ایده مز اصلا خیال

نفس الامره کوییا آیینه در اندیشه سی
رأی پاکی صافدر مانندهٔ آب زلال

حق عقده شهدی کلدی ایشته برعالی نسب
طرهٔ دلبرکبی یوقدر سوزنده قیل وقال

ایلسم تعداد اجداد عظام پاکنی
خاندان مرتضایه بسته اولور بی مقال

اوله سر دیباجه شایاندر کتاب مدحنه
نسخهٔ جاه وجلالندن تراش اولان مثال

هفت اقلیمک جبالیله کوررمی هم عیار
قاف تمکین وقارک کورسه معیار خیال

نون شانیدر نهاده دهره تاج افتخار
میم مجدی نو عروس عالمه زیب جمال

بویله می تنظیم ایدردم کوهر اوصافنی
اولماسم آلام دهر دوندن رنجیده حال

لنک ولوک ایلرسه اندیشه ماله معذور دور
کیم کمیت خامه یه جور فلک عقد عقال

چشم کریانم ایلی شاهد دل غمکینمه
داغدار سینه یه چین جبینم اولدی دال

دستگیر التفاتی چاره ساز اولمازسه گر — چاك چاك ایلر گریبانم فلك بو قدر مجال
عارفا محروم قالمز ملتجای درگهی — لو کریم الطبعه شکوی ایله کل ویرمه ملال

دوشدی بر تاریخ عرض ایت خاکپای دولته
اولدی عبدالله افندی صدر فتوایه کمال

تاریخ اخذ رؤس رائف افندی

رائف افندی عرصهٔ علمك سرآمدی — بلکه اول اولور مباحثه ده راسخان ایله
انصاف اولنسه فرط ذکادن دکلمیدر — بحث ایلدکجه سویلشیور امتحان ایله
موم طوتدرردی حضرت ملا فناریه — اولسه روان تاریلی بحثه شان ایله
معیار فنی ایچره نتیجه یگانه ور — طارتلمسون مناظره ده کمتران ایله
اطوله طول و عرضنه آت اوینه دورلی — بحث مطول اوزادر بیك بیان ایله
ایمان ایلسون دیو فضلینه منکران — بر نور ساله یازدی که بر قدر کان ایله
عرض ایلدی حضورینه مفتی عالمك — اول بو سعود مسندهٔ عجزی عیان ایله
مقبول درگهی اولوب اول تحفهٔ اثر — بربر مطالعه بیوروب چشم جان ایله
تدریسه مستحق ایدی ولکن بیلدی ذاتنی — حیرتله باز مغبن ایصیروب فاضلان ایله
اماکه امتحان ایله اولمق روا ایدی — تا کائنات قدرینی بیلسون بو شان ایله
اول مجلس مهابته اول بزم دهشته — کیردی وپنجه لشدی براز پهلوان ایله
منت خدایه نائل دلخواه اولوب همان — آلدی رؤسی تیغ ایله تیر و کمان ایله
نارحده یانه توله سوخنکان شهر — شهری مدرس اولدی بو بیل امتحان ایله
واصل ایده جناب حق اعلا مراتبه — همجلس ایلیه آنی شاه جهان ایله
تاریخ عارف اولدی بو بیت مجوهری — یازدم صحیفه یه قلم درفشان ایله

بلبل نوای مدحن اولور رشك ایله طورب
رائف افندی آلدی رؤس امتحان ایله

تاریخ ولادت

سیدای سخن آرای افندی جلیل — که آنك تیغ زبانیله شکسته زهره
صلبی باغندن آنك دختر پاکیزهٔ خوب — قیلدی برغنچهٔ رعنا کبی عرض چهره

بازدیلر اهل سخن مولدینه چوق تاریخ
آلیجق خامه‌لری کنج هنردن بهره

سنده سویله اکا تاریخ ولادت عارف
غزله کامله خانم یکی کلدی دهره

تاریخ ختان

بحمد الله بنه طفل امیدم شاد و خرمدر
که مرآت فلك کوستردی بو سوری مسرتله

نه سور بی بها کیم مثلنی کورمش دکل کردون
که اطفال نجومی آلدی چیقدی سیر سرعتله

نه سور بی بدل کیم ذوق بخش جاودانیدر
شکست ایلردی جامن کوره سه جم بو سوری عبرتله

نه سور پرطرب کیم حقه بازی حقه سی جانه
هزاران جام جم وش نشئه بخش ایلر نظارتله

کورنجه بو فرح جایی کلور البته بی شبهه
دف خورشیدی در دست ایلیوب کردون بشاشتله

اگر خال رخ رقاصنی کورسیدی چرخ دون
ویرردی رونما پروین چرخی بیك خجالتله

ایدردی زهره موی زلفنی طنبورینك تاری
زحل بر مضحك زنلی اولوراجق بو صورتله

دکلدر کهکشان بر آصقی اصدی دوشبنه زیرا
فلك کیم رقص ایدر بزمنده صد شوق مسرتله

جناب حضرت کنعان افندی ذلکن دولتلیکم
روادر مطرب اولسه بزمنه زهره طراوتله

او ذات فیلسوف عقل و ارسطو شان و افلاطون
کمال و حسن خلقن وصف ایدر دنیا صداقتله

زمین اوزره آچجه بال و پر مرغ ثناسی چون
صعود ایلردی نامی ذروهٔ اعلایه رفعتله

معارف اهلینك قدرن بیلور آیینه در قلبی
مجلا در مصفا در ولی ستر نزاکتله

شرفله بو ختان جمعیتندن قصدی اول ذاتك
همان بخشش و عطادر عالمه لطف و مروتله

صغارلر و بردی یارانه قیلوب زنك کدردن پاك
نیجه غمناکی شاد ایتدی مسرتله عنایتله

ختان تلخ دهان زمرهٔ اطفال ایلکن اما
الکا شکر کبی لطفی صفا و یردی حلاوتله

اگرچه لاله وش داغ درون اولمشدی اطفاله
نیجه سیمین نالکهان سر رشته دن قورتاردی فرصتله

فرحله شاد و خرم اوله دائم ذات پرجودی
خدا عمر شریفین ایلسون افزون دولتله

بو سور بی نظیر رونق افزایی کورنلر هپ
بت فرخال و چین آسا سراسر قالدی حیرتله

تفرج ایله سنده عارفا طرح ایله بر تاریخ
نه اعلا سور ممدوح اولدی دنیا نه لطافتله

تاریخ نشان

فهمی میرنلکنه پرداز ک … قدرینی پادشه ایدوب والا
برنشان ایلدی اکا اعطا … دیدی پروین چرخ لایق با

تاریخ لحیه

صادق اغا مظهر لطف خدا … اولدی دیلسونلر افندی بی غلط
لحیهٔ پاکینی ارسال ایلدی … صفحهٔ رخساره خوش وشدی بو خط
خط وحالینه بقانلر دیر آنك … بر مصنع بیته بلمزلر پر نقطهٔ
حسنی اولمشدر بدیهی بی نظیر … مدحی اولمز کیبی محتاج وسط

عارفا بر جوهری تاریخ اولور
هاله اولدی رخساره بو خط

تاریخ کشادن دکان

سید عثمان معارف پیشه … کیم بیلور قدرینی هر پیر وجوان
حبذا مظهر الکاسب اولوب … قانی طاشدن چیقارر سنسه نان
یعنی ایشلردی امامه هر روز … بیشه دکانه ویروب رونق وشان
مجذوب قبله ده در مشتری بی … کهرباسنده اولان حسن ایله آن
آلیجی اغزینه بر دلبر آنی … صانکه آغزلق اولوردی مرجان
یا اتکلکلرینك حسننه بق … زونادن چیقار عقل انسان
کرچه قالغه ایدی اول اهل هنر … اوسته لر کارینه لکن حیران
خوش پیار آلتنی شطرنجك … مات اولور بونده هله کار کران
کارینك حاصلی جلادی ایدی … یا بلکیت باشیسی درسیم نه زبان
دیدلر زمره سنك پیرلری … جمع اولوب بر یره مانندهٔ جان
پیرمز یعنی حبیب نجار … قائل اولمز بوکه ای پور زمان
چوبروب سبحهٔ نار املی … کزمه سن بویله پریشان نگران
بیمزده سکا دکان آچه لم … اوله سین سندخی استاد جهان
کچدی دکانه هله آخر کار … چوق دعا اولدی اکا بویله همان

مشتری اولقدر اولسون بسیار … رشك ایده كوكبهٔ كاهكشان
جوهری اولدی بو بیتم تاریخ … عارفا واجب اولور مدح وبیان

اولدی استاد قوی ویردی چو آد
كچدی دكاننه سید عثمان

تاریخ وفات

یوسف افندی زاده نك یعنی كه دخترزاده سی … خلق نكو فرداده سی ذاتك اجل قیلدی هبا
كلبرك عمرینی همان باد اجل ایتدی خزان … خوبشاندن اولدی نهان كریان اولورلرسه سزا
برچین بستان شهود اولمادن اول نازك وجود … خاك سیاه ایچره غنود قیلدی ایدبجه جان فدا
املی رفیع پاك هوش اولدی فراقیله خموش … سیلاب خون ایتدی خروش كندی نه چاره اول هما
تاراج ایدر جمعیتی دهرك بو در رهب عادتی … نیجه صفای دولتی ایلر فنا ایدر فنا
ای زائر عبرت نكاه ایله جكردن بر كز آه … كیوانه ایرسه مال وجاه بودر فلكده منتها
ایتسون جنان ایچره صفا روح شریفی دائما … تسنیمدن جام عطا ویرسون جناب كبریا

تاریخ جوهرداربنه بقده دعا ایت جاننه
روح حبیبه خانمه انوار عند ربقا

تاریخ وفات

سمی حضرت كرار افندیكیم … ایده حفظنده حق اول ذات والایی
دریغا كندی باغندن ینه بر كل … كوكل سوراخ سوراخ آندر زنایی

دعا كونه یازلدی بی جدل تاریخ
نسیبه خانمك فردوس اوله جایی

تاریخ وفات

عبدالرحیم افندیٔ مسعود اخترك … پاكیزه دختری اولوب عقبایه پرلك
دردانه اشك ایله اكا تاریخ یازدیلر … اولسون حسیبه خانمه توب ابد سرا

تاریخ وفات

سمی شیخ خطاطین حمد الله افندیكیم … سلوكی شهر نیله ویرمش ایدی شان الكوانه
رسوم شیوهٔ اقلیم خطه واصل اولمشدی … قلم فرمانبر امری ایدی بیت سن اوسلطانه

قنایادیسن آخر ترک ایدوب اول مرشد کامل — بهشت جاودانی بولدی ایردی وصل جانانه

کتابت ایتدیلی هر مصحفک اجر جزیلن حق — جمال پاکنی روٴیتله اکرام ایتسون اول جانه

کورنجه نعش پاکن دیدی هاتف کوهری تاریخ
سلوکی نشئهٔ وحدتله عزمی سوی سبحانه

تاریخ وفات

ابنت احمد افندی او مدار عصمت — عابده خانم ایدی حق ایده اجرن تسلیم

یعنی قاضیٔ سلانیک ایدی اول دامن پاک — چکدی چرکاب فنادن اتکن اولدی سلیم

یعنی دنیادن ایدوب دار جنانه رحلت — باغ مأواده خرام ایلدی چون باد نسیم

پرورش یافتهٔ نعمت الوان اولسون — قیله سیراب آنی جام شراب تسنیم

شاد و خندان اوله روح روانی دائم — یم احسانه غرق ایلیه وهاب کریم

بخشش اجر جزیلی ایده رالبت اعطا — فاتحه خوانی اولان زائر ایچون رب رحیم

مرقد پاکنه نقش اولدی مجوهر تاریخ
عابده خانمه بس مسکن جنات نعیم

تاریخ وفات

آن میر سعید نکته دانی که جلی — در خاور شعر وی شد اسرار ولی

تاریخ وفات او بمعجم بشمر — آمد بخموشش بلبل شاه علی

تاریخ لحیه

چو کفت قاصد تاریخ خط اکاه شرف

قصیدهٔ تاریخ لحیه

محمد بک افندی مظهر کنج سعادتکیم — سخای طبعنه رشک آور ایلر بحر ایله کانی

قدردان کرم پیشه همیشه خوب اندیشه — او ذاتک طرز و طوری اولدی هب ممتاز اقرانی

وجودی رونق مجلس بهادی پاک و پاکیزه — کلامی جانفزا حیرت آور بزمنده انسانی

ندر الکرامنی کورلیم نشیمنکاه ایچون اول ذات — ثریایی اشارت ایلر ایدی کورسه مهمانی

نه نوزلر پاشی ایدردی دیدهٔ حساد بدکیشه — سمند همت جولانکری بولسیدی میدانی

قضای معرفتدن اورسون دم زاهد خر لیم — صیطبل کارینه بند ایلر اول کونه حیوانی

او ذات پاك طينت مقتداى شرع و ملت ليكن — صلاح حال ايله شهرتمادر شان وعنوانی
جناب حضرت پيغمبرك اول سنتن اجرا — ايدوب آب گلاب آسا محلا قيلدی هر بانی
كه يعنی لحيهٔ پاكينی ارساله بحمد الله — موفق ايلدی ذات شريفن عون ربانی
جلی نوخطله كويا نقش اولندی بر مبارك باد — ويرنجه صفحهٔ رخساره زينت خط ريحانی
الهی زمزم ايله ايلسون شو ييده هر موينی — سيه پوش اولدی چونكيم كعبه آسا دروخندانی

ايكی تاريخ جوهردار ايله گلزار مدحنده
قلم شبنم صفت عارف لطائف كوردی ارزانی

قاعدهٔ نحويه

داريدی يرده محلی جمله نك ای پرذكا — بونی حفظ ايله بوله سين عالمانه زنده جا
جمله واقع اولسه مفعول يا خبر اوجنجی حال — اولدی دردنجی جواب شرط جازم يا فنی
هم بشنجی واقع اولاندر مضاف اما ايله — مفرد ايچون اولدی التنجی صفت واقع شها
هم يدنجی جمله يه تابع اولان بر جمله در — اوله متبوعی آنك اعرابله كيمش قبا
هفت يرده داخی اولمازمش محلی جمله نك — بر خطر ليجه محلدر ايده يم بربر ادا
مبتدا واقع اولاندر بريسی كوشرايت بونك — برآدی مستأنفه در وبر خبر چلمه عنا
ايكی شی بيننده واقعدر اوجنجی معترض — هم ايكنجی اسم موصوله صله واقع اولا
اولدی تفسيريه دردنجی بودربل كاشفه — هم بشنجيدر قسم واقع اولان ای ذو العطا
اولدی التنجی جواب شرط غير جازمه — بك كوزل كشف ايلدی ابن هشام اول ملتجا

تابع اولاندر يدنجی بونی بيل ای پرهنر
يعنی اعرابدن محلی اولميانه ای فتا

تخميس

بن اوشهك غمزه سی حالاتنه — سينه ده كی يعنی جراحاتنه
نيلدی كورلكو گلی جراباتنه — آه كوزلك عشقنه حالاتنه
يانديی يورك عشقی جراراتنه

بو يله جفاجويه كوكل ويرمه يم — بيهده باری المن چلمه يم
صبح ومسا آه وفغان ايتمه يم — آنده ايچه يم غيری كوزل سومه يم

تکری‌یه و تکرینك آیاتنه

جلوه‌لر ایلر دلی بیتاب ایدر — نور رخی عالمی پرتاب ایدر
سوزشی امانی بیخواب ایدر — آه کوزلك عشقنه حالاتنه

یاندی یورك عشقی حراراتنه

عارف بیچاره و حسرتکشیم — درد و غمیله کیجه کوندز ایشیم
کسدی بنم طاقتم اول سرکشیم — آندایچه‌یم غیری کوزل سومه‌یم

تکری‌یه و تکرینك آیاتنه

ترجیع بند مخمس

جان و دل نظاره‌یه صف چکدی مژکانم کبی — دیدهٔ حسرت آچیق چاك کریبانم کبی
صدری تشریف ایله احسان ایله سلطانم کبی — سینه‌ده بر لحظه آرام ایله کل جانم کبی

بچه‌ای روح روان عمر شتابانم کبی

نقد وقتی عاشقك محنت ایله ایلر کذر — ساعت و ایام و فرصتلر ایسه طوزمز کچر
هر دقیقه فرقتك جانه ایدر بشقه اثر — سینه‌ده هر لحظه آرام ایله کل جانم کبی

بچه‌ای روح روان عمر شتابانم کبی

دوشدی بر کردابه دل سرکشته و حیران اولوب — دستکیرم اول قدم دردمه درمان اولوب
اشك چشمم جوش ایدر ماننده عمان اولوب — سینه‌ده بر لحظه آرام ایله کل جانم کبی

بچه‌ای روح روان عمر شتابانم کبی

تخمیس غزل طالب

حمد لله دوریزده سن کبی مهپاره وار — خستهٔ عشقك اولانلر بر بلوك بیچاره وار
روینی عرض ایت مهم طورمه مدد کلزاره وار — کورمکه بر کز یوزك حسرت هزار آواره وار

شمدی راحت سوز عالم بر بری خساره وار

نغمهٔ آه اینکله بنم سن بول صفا — مادر آسا قوینی سود ایله بسلسك عاشقی
دایهٔ آغوشمه ای نازنینم اول سزا — خواب ناز ایله کل ای طفل خیال دلربا

قصر دل کبی سکا سینه‌مده بر کهواره وار

دود آهمدر یعقوب غمخانه‌می زرد ایلدی — اول زماندندر که اغیار بنم سرد ایلدی

هر دو چشمم صوبی فواره صفت طر دایلدی   هر مژه م بر لوله کرمابه دردایلدی

عشق دیرلر کلخن دلده بر آتشپاره وار

فتنه لر آچمقیدر یوخسه درونه نینك   خشمیله یقمقیدر یوخسه درونه نینك

غمزه لر آتمقیدر یوخسه درونه نینك   تازه زخم اورمقیدر یوخسه درونه نینك

ای دیین زخم خدنك جور یاره چاره وار

اول قضا تیرینه اتمشدر فلك ترکش بنی   بر هوا سوداسنه هم ایلمشدر اتش بنی

منجنیق رنجله عارف ایدر غلش بنی   چرخ سرکردان ایدر طالب فلاحن وش بنی

جان دکلدر کویا جسمده سنك خاره وار

ترجیع بند مخمس برای مطلع مولانا قدس سره

عملیل لعل لبم بن لعابی نیلییم   پرایتدی عالمی اشکم سحابی نیلییم

کوکل که خانهٔ ماتم ربابی نیلییم   کوزم که قانه بویاندی شرابی نیلییم

جکرکه اودلره یاندی کبابی نیلییم

جفای خاره تحمل عظیم مشکل المش   بلای یاره تحمل عظیم مشکل المشر

فراق یاره تحمل عظیم مشکل الیمش   کوزمکه قانه بویاندی شرابی نیلییم

جکرکه اودلره یاندی کبابی نیلییم

قزاندی آتشم عشقه درون آفاقی   که لاله داغ اولملک عجب جدادر عشاقی

کوزیمه قان کوربنور بعد زین لوبی شاقی   کوزمکه قانه بویاندی شرابی نیلییم

جکرکه اودلره یاندی کبابی نیلییم

بر عاشقم که کوزمدر بو بزمه پیمانه   نه ساقی لازم افندی نه می نه میخانه

یورك که آتشه یاندی نه چاره هجرانه   کوزمکه قانه بویاندی شرابی نیلییم

جکرکه اودلره یاندی کبابی نیلییم

که رنج عشق شهم ایلدی بنی برباد   بو درده ایلمز اصلا دوایی بر استاد

جناب حضرت ملا ملکر ایده امداد   کوزمکه قانه بویاندی شرابی نیلییم

جکرکه اودلره یاندی کبابی نیلییم

تخمیس مطرف غزل نابی

بنی شاد ایلدک سندخی ناشاد اوله سن — بی ستون امل حسرته فرهاد اوله سن
تیشهٔ رنج و بلا آغوشنه همزاد اوله سن — آتش عشقه یانوب شهرته یاد اوله سن
شعلهٔ آه غریبان کبی برباد اوله سن

کنج هجرانه اولوب سنده بنم کبی اسیر — زلف خوبانه اولوب سنده بنم کبی اسیر
رشتهٔ جانه اولوب سنده بنم کبی اسیر — کافرستانه اولوب سنده بنم کبی اسیر
روز شب دست زن دامن فریاد اوله سن

ویره نخل املک دانهٔ اشک حرمان — کورمیه دیده لرک باغ وفادن احسان
ایتمیه درد دل زاریکه اول مه درمان — دمبدم ایلیه سنک آه و فغان از دل و جان
بر ستمکاره نیاز ایتمکه معتاد اوله سن

روزکار ایلسون فلاکه غبارک پیوند — کرد باد محنته ایلدک افتاده کی بند
دل محنت زده مه بویله جفالر تا چند — دستکیر اولمیه آخر سکا بر زلف کمند
کوره یم بازدهٔ لشکر بیداد اوله سن

تلخکام ستمک کورنه چکرمشن بیله سن — جام تیزاب کدر آنی نیدرمش بیله سن
طعنهٔ بزم عدو نیجه بترمش بیله سن — ساغر قهریله اوقات کچرمش بیله سن
سنده زهرابه جوش کاسه حسا داوله سن

ایلدک نابی بیچاره یه چوق جور و ستم — عارف زاری خراب ایلدی بیک درد و الم
کورمدی بنم نکهله دخی بر لطف و کرم — قالمز البته سنک یانکده ای شوخ بو هم
یوق امید ملکه مکافاتدن آزاد اوله سن

تخمیس غزل مولانا جامی قدس سره

چند تا موج زند شوق دلم چون دریا — چند نوشم بفراق لب تو خونها را
چند سرگشته شوم در طلب دود آسا — چند سوی چمن آیم بهوایت چو صبا
یک ره ای سرو روان قامت رعنا بنما

دیدهٔ حسرت نرکس که کشادست مدام — لاله های چمن از بهر تو دارد صد جام
موسم عید و بهارست موافق ایام —
تا گل از شوق کند خرقهٔ فیروزقبا

شه نوبی لیک که شمشیر گرفته نکهت
نازکی جامهٔ زیباست تن هر سپهت
بنده خوبان جهان گرد سر بارگهت
باغبان کاش کند سوسن و گل فرش رهت
زانکه بر روی زمین حیف بود آن کف پا

بس بود لطف من دلشده را گوشهٔ چشم
بهر گلزار خیالت چو سرا گوشهٔ چشم
روزن شاهنشین است ورا گوشهٔ چشم
سرو را جا لب جویست و ترا گوشهٔ چشم
الله الله چه تفاوت ز کجا تا بکجا

آستان کرمت شب همه شب رو مالم
همچو قمریم درین باغ قدت آمالم
هیچ یک روز نپرسی بکرم احوالم
همچو بلبل بهوای گل رویت نالم
نیست این ناله و فریاد من از باد هوا

وصفت ای بت نگفته کلک تر خاقانی
گر ز آیینه نفهمیده و حیران مانی
صورت نقش جبینت نکشیده مانی
زاب صافی نگرانی روی چو گل نادانی
گرچه رو این همه جویان تو اند اهل صفا

هر که امید خود شس مایهٔ درمان دارد
آن خیالی که پسر برده همین جان دارد
روز آدینه گدا چون در احسان دارد
با تو جامی هوس گشت گلستان دارد
لیک چون همرهی سرو کند شاخ گیاه

م

ابتداء غزلیات

حرف الف

گردن سیمابکیم جای پناه اولمش بکا
موج دریای تخیل خوابگاه اولمش بکا

سنبلیدن فیضلر کسب ایتدیکندندر کوکل
بوی زلفک سرده سودادن کلاه اولمش بکا

واصل اولدم جوهر فرد دهانک سرّینه
نکتهٔ عشقک طریقی شاهراه اولمش بکا

نیّر اقبالده کوردم زوال واضطراب
سایهٔ راحت یینه بخت سیاه اولمش بکا

آتش هجران ایله شرب دخانم عارفا
دردهن انکشت حیرت دوداه اولمش بکا

حرف الباء

وصل ایله فراقی بکا یار ایلمه یارب
بو سوده زیانی دله کار ایلمه یارب

اطوارمی حفظ ایت نفسندن سفهانک
دستارمی آلودهٔ غبار ایلمه یارب

پف کردهٔ اندوه ایدوب شمع سرورم
قندیل دلم شب کبی تار ایلمه یارب

صورت روا خلاص اولهیم قبلجه ریایی
نقش علم کلکنه بار ایلمه یارب

عارف کبی فیلمه انایی وردزبانم
انکشتم ایله سینه فکار ایلمه یارب

دل شراره فشانم کباب عالم آب
دو چشم خون چکیدم حباب عالم آب

بو کلشنک کلنی بلبله باشنده طاشور
که پرورشنده اولور آب وتاب عالم آب

نه غم ایده بکا ساقی عتاب ابرامی
صفایی دولمه ده موج عتاب عالم آب

نوله دونرسه جو مرغاب آب ایچون ساغر
کف دهان صراحی سراب عالم آب

مکر فلک قدح آفتابی آلمش اوله
افقده اولمه ده کلکون سحاب عالم آب

خم سپهره اورر عارفا صداالریز
کرنجه کوشه نوای رباب عالم آب

دکل

دكل هاله چلیپا صورتن تصویر ایدر مهتاب
بو اسلوب ایله ظلمت لشكرین تكخیر ایدر مهتاب

یاخود رسم دمشقی قوبچهٔ فولاد ایله الحق
عروس شامی بو زینت ایله تدبیر ایدر مهتاب

یاخود تسوید ایدوب زر لوحه اوزره دفق یا نوری
محاسب نجومی سر بسر تسخیر ایدر مهتاب

شعاع زر قلمله تاجر دریای هند اولمشم
حساب جذر و مدی گویا زنجیر ایدر مهتاب

سیاه دفتر اندوهه چكلمش خط بطلانی
دوات نور ایله عارف صفا تحریر ایدر مهتاب

حرف التاء

شبرانی زبون ایتمش الكن پیشهٔ حسرت
بیلمم نه بلادر دله اندیشهٔ حسرت

شبر پنهٔ وصلن بكا تلخ ایلدی جانا
شاقیٔ فلكدن چكلن شیشهٔ حسرت

فرهاد صفت عاشقك اولورسه ده صبری
برباد ایدر البت آینده تیشهٔ حسرت

صد كونه چراغان سرور ایلسه كوكلم
هب داغ برآورده اولور ریشهٔ حسرت

عارف بكا شهباده دیگر كار نه ممكن
تحصیل اولور شمدی بكا نیشهٔ حسرت

اهل معنیده اولان سلطان پوست
كو سترر دنیایه چوق برهان پوست

طالب راه حقیقت فهم ایدر
بی شمار اولدیغی سیران پوست

ال آچومیدی اكا اهل سلوك
اولمسیدی فیضدن احسان پوست

ماسوادن هم كریبان رها
استین طوتسون همان دامان پوست

قدرینی الكردی ارباب عقول
قیل قدر اولسه اگر مهمان پوست

هر علایقدن صوبارسن كندیكی
سن اولورسن ای عزیز ارزان پوست

لب معنایه نگاه ایتمك گرك
عاروفا اولمه صفین حیران پوست

حرف الدال

جاده دن زرتار چكلمش یاره گیسو قومش آد
آب وتاب لعلی تقطیر ایلمشم رو قومش آد

سحر ایله جادوی چشمی تیغلر تصویر بینی
موج عنبردن تراش ایتمشم دو ابرو قومش آد

گرد باد فتنه یی با اضطراب ژبوه یی
نوردن در قالب ایتمشم قد دلجو قومش آد

قانلر دوکمکه نیجه عاشقلری قتل ایلیوب
جنتی کافوردن بر ساحه ایتمش بدید

هر سویدای درونه خال هندو قومش آد
سحق ایدوب الماسی کو یا سیم بازو قومش آد

ساقیٔ خمخانهٔ روز ازلکیم عارفا
نرکسی مست ایلیوب چشم سخنکو قومش آد

غمزه سی سر تیز خونخوارک الندن داد داد
دیرمش اغیاره نهان اول دلغریب نازنین
بو شکل رونق طرازی سنبل باغ جنان
کوزاوجیله عاشق دلخسته یه ایتمز نکاه

عاشقه دائم جفا کارک الندن داد داد
دردسر در عاشق زارک الندن داد داد
رخلری بی خار کلزارک الندن داد داد
عاشقم بر بیوفا یارک الندن داد داد

عارفا سینه مده ایشلر تیر عشقک یاره سی
غمزه سی جلاد غدارک الندن داد داد

حرف الراء

رخ لیم ورای کاکل تردن ظهور ایدر
البته سر فراز حقیقت اولور مجاز
مرجان پدید اوله صدفدن عجیمیدر
فرعک شرافتن دخی انکار ایلم

کو یا که آفتاب سحردن ظهور ایدر
کورمزمیسین که شعله شرردن ظهور ایدر
باران اشک دیده جکردن ظهور ایدر
نخل بلند تخم شجردن ظهور ایدر

سر افکن دریچهٔ فکر اولمه عارفا
برکون او ماه جانب دردن ظهور ایدر

کلدسته یه چیقار او رخی کل اذان اوقور
کوکلی دکلسین اول بت اشهب سوار نار
جلاد غمزه ازبر ایدوب سیف نامه یی
بیک پاره ایتسه عاشق بیچاره کوکلنی
ناز و کرشمه دفتری ای شوخ طی اولور
دیباجهٔ رخنده نهان نور آیتی

عشاق دلفکاری کوررده نهان اوقور
استرسه بر زمان اوقیمز بر زمان اوقور
مژکان ابروانیده تیر و کمان اوقور
سیپارهٔ وفایی دیله دلبران اوقور
خطک کلنجه وصلنی عاشق عیان اوقور
لعل لبکده کوثری روحانیان اوقور

عارف مثال نخل کل اول کوش سربسر
کلدسته یه چیقار او رخی کل اذان اوقور

حرف الزاء

بادهٔ کلرنکدن پیدا در آب وتابمز
معدن یاقوتدن ایلرکذرچون آبمز

کرچه خرمنکاه دلده شعله در هر خوشه مز
آتشین پروانه در اما بزم شبتابمز

سرمه تللی زلفله پوشیده قیلمش مه یوزک
ایلمز کتان فرسوده عجب مهتابمز

خواب نوشین سحرده چیقدی کوردم آفتاب
بلک مناسب وصلله تعبیر اولنسه خوابمز

بر هلال ابرو ایچون خلقه بکوش خدمتم
آنک ایچون چرخله عارف برابر بابمز

سن پادشاه عشوه یه بس تختکاه ناز
صف درکشیده تیرمژکلر سپاه ناز

چشمک فریب عقله ایدر حیلهٔ هزار
ابرولرک یاننده ایلی کج کلاه ناز

ظن ایتمه خطک ایلدی رخسارکی سیاه
چیقدی بیاضه دفتر نقد کناه ناز

البته پیچ وتاب کلور قلب عاشقه
موی میان نازک اوله جلوه کاه ناز

شمشیر ساق ایلسه ده خامه عارفا
مدحنده دستبرد اوله مز پادشاه ناز

پریی سیرتلی سیم اندام آفت بکلرز
یعنی بو دروازه یی تا قیامت بکلرز

انتظار ایله عقیده عین رنک دیده مز
بوس دست یار ایچون عید سعادت بکلرز

لشکر اغیاری قتله تیغ در دست اولمشز
کوشهٔ ابروی دلبردن اشارت بکلرز

الفت کرمابهٔ اغیاره یا قدی جانمز
بو اجلدن شمدی زختکاه خلوت بکلرز

ساحل کامه رسیده اولمغه کشتیٔ دل
قطب اقطابک دمندن با همت بکلرز

صائب سرخیالز شاهد معنیده بز
کلستان نشئه ده درس شوکت بکلرز

خاکدان تنده بر قاچ کون تغدر کار مز
عالم بالایه پروازه لطافت بکلرز

مغزمز بیلم بزم عفو یمی صوقدی عارفا
چرخ مینا فامدن تریاق شفقت بکلرز

حضرت استاد نشئه دردو اساز جهان
صنمه افلاطوندن داروی الفت بکلرز

سیمدن لجکول ایله فیض رجا ایلر فلک
بر بلوک بیچاره یز هم بزده نوبت بکلرز

نشئه بخش بزم اجلالنده یوق درد خمار
شاه وخنداندر چیقان بر باب دولت بکلرز

بر کلستان صفا اندر صفا در مجلسی
نورستان غنچه یز هب جای رفعت بکلرز

نحبه كاه حضرت پيغمبر بدره دائما
دست آچوب حقه دعاسنده اجابت بكلرز

حرف الشين

اشته بازار جهان بروارمش بربوغمش — چشم اچولده عيان بروارمش بربوغمش
نشئهٔ وصل ايله تلخاب خمار هجران — بزم ميدن بو بيان بروارمش بربوغمش
هب شؤنات الهيدر اولان بود نبود — اولمز اهليله نهان بروارمش بربوغمش
سيل امواج حوادثلدهٔ كون وفساد — بحره اولسك نكران بروارمش بربوغمش
قصه خوان اولسه عقل اوبنى تصوير ده دير — موميان ايله دهان بروارمش بربوغمش
جمع دينار ودرم قيدينى قوى اى خواجه — نقد عمر كذران بروارمش بربوغمش

كوردم اغيار ايله جاناني ايدر كفت شنيد
عارف اول آره ده جان بروارمش بربوغمش

حرف الكاف

ديده دن مهپاره سى دور اولمسون بركمسه نك — قند نوشى طعمهٔ مور اولمسون بركمسه نك
درج لعل خط برآورده اولنجه كندى آن — كوكب اقبالى مستور اولمسون بركمسه نك
قصر عمرى وعدهٔ فردا ايله اولور خراب — دل اميدى وصلت حور اولمسون بركمسه نك
وحشيان ايله انيس اولمقده در مجنون وش — سر بيابان عشق مهجور اولمسون بركمسه نك
يا خطا ياخود فراموشى خطيدر حاصلى — زير دفتر نامى مسطور اولمسون بركمسه نك
غالب استاد وش كفتارى درد آلود اولور — جام غمله كوكلى مخمور اولمسون بركمسه نك

آفتاب آستا طوغرمى عارفا مقصودمز

دولت دنيايه ويرمم جاه دربانينك — ويرمكدر تختى البت شرطى سلطانينك
بعد حى كورمشم كچرمش بركدايم ديربكا — يوقميدر جانان زكاتى حسن ايله آنينك
فرقت شبرنك زلفك جانه تأثير ايلدى — شمع مجلس اول مدد بخش ايله نورانينك
هب عزيمت ايدبلك سادهٔ رقيبك دعوتى — اى پرى وار درسنك شيطانه انسانينك
غالب افسرده در جسم نزارى عاشقك — اى لب جانان اجرا ايله روحانينك

غمزهٔ جانسوزینی قیلدک حواله کوکلنه
عارف زاری چراغ ایتمکی آبانینک

فتنهٔ دور فر شوکت چشم سیهک
عقدهٔ ستر قدر رفعت چشم سیهک

ابتدی تسخیر بتون ملک سوار حسنی
لشکر غمزه ایله دولت چشم سیهک

دلی افتادهٔ دام سر و سودا قیلدی
کردش عشوه ایله حالت چشم سیهک

مظهر دائرهٔ ستر جمال ایله جلال
اولدی لطف ایله غضب خصلت چشم سیهک

نیجه شیرانی کمند ایلکن افسون ایلر
حیرت آشوب جهان قوت چشم سیهک

نوله اندیشه مژه داغ دودن اولسه همان
نکتهٔ نادرهٔ حکمت چشم سیهک

عارفا زاریکی عشقک کبی کردابه قودی
مائل جور و ستم نخوت چشم سیهک

سایه انداز وصال اولسه نه دولت قامتک
آه کیم هجرکده عشاقه ندامت قامتک

نخل سیمین روان زفوارهٔ آب حیات
طول عمر عاشقه ایلر دلالت قامتک

ناردپوتی شیوه در موی میانی نازدن
حل اولنمز خوش معمای لطافت قامتک

طالع عاشقده بر سهم سعادتدر همان
کیم خیالنده آنک عینیله رفعت قامتک

نیزهٔ پرتاب غیرت اینسون اغیاری خراب
سن خرامان اول بوری بولسون طراوت قامتک

تازه کویان عارف پیری کتوردی شوقه لیک
ای پری تصویره کلمز بشقه حالت قامتک

حرف اللام

رخلرک درد ایله آغمی آفت سنک بیمار کل
عرض دیدار ایله کیم حسرتله یک ناچار کل

داغدار سینه سین چاک ایتسه فریاد ایلسه
بلبل بیچاره به اولمازینه غمخوار کل

غنچهٔ نشکفته کرله قادری شکلنده در
کلبهٔ کلشنده کشف ایلر نیجه اسرار کل

چار فصل عالمک ذوقن ایدر اول رندکیم
چار کل بر کاسه دن نوش ایلیه هر بار کل

صانمه کیم ترطیب ایدر شبنمله ازهاری بهار
فکر ایدوب دهرک فناسن آغلیور بسیار کل

نیجه تشبیه ایلیم رخسار جانانم کله
رخلرک یانینده اولمش شاهد بازار کل

انور و صائب زمانک نو شکفته کللری

عارفا اول گلشنه بیرانه عرض ایت وار گل

برلوندانه گوزل طرز ایله اطوار گوزل / ابروان تیغ صفت طرهٔ طرار گوزل
غمزه مریخ ادا غبغبی ناهید نشان / دهنی یعنی سها بویله برانوار گوزل
ال گوزل پای گوزل ساقلری عقله زیان / ساعدی آفت جان سرتسر اسرار گوزل
خنده سی روح فزا لعل لبی آب حیات / دیشلری درّ عدن دینسه ده شهوار گوزل
اگری بورکی نه گوزل مهر عشیرت گوزلی / باشده سیمین مقدم ایله شلوار گوزل
رخشی سرعتده صبا حمله ده رستم گویا / تیغی جلّاد قضا سبرهٔ خونخوار گوزل

خم بخم کاکلنه صید اولور عاشقلر آنك
عارفا بر نظر ایت ایلمه انکار گوزل

حرف المیم

خوش نشئه ویرر عاشقه اول تازه تبسم / یعنی لب میگون ولیجی باز تبسم
وصف ایلیه مز اهل نظر ذوقنی اصلا / ای شوخ دهانك گبیدر راز تبسم
طفل دلی اوغراتمغه اول شادیٔ حرکه / غمزه‌ك لبی اولمازیله غمّاز تبسم
صید ایلمکه مرغ دلی بال ویر آچمش / چشم سیهك در بکا شهباز تبسم

ایمان ایدر عارف لبی بیچارهٔ عشقی
گوسترسه اوپهرو اگر اعجاز تبسم

ما امید قطرهٔ دل در سراب افکنده ایم / کوکب اقبال در چاه خراب افکنده ایم
کشتی موج حوادث برکنار آورده ایم / بوریای زهد را بر روی آب افکنده ایم
اقتباس نور از شمع صراحی میکنیم / پردهٔ ظلمت بروی آفتاب افکنده ایم
روز ما روشن بود از پرتو روز ازل / زانکه از آیینهٔ رویش نقاب افکنده ایم
مطرب و ساقی مهیا شاهد رقاص خاست / ماجرانی که افیون در شراب افکنده ایم

این جواب آن غزل عارفله سعدی گفته است
ما امید از طاعت و چشم از ثواب افکنده ایم

باده‌یم یکرنگیٔ جان میزنم / طعنها بر لعل جانان میزنم
من نسیم روضه‌های قدسیم / حلقه‌های زلف حوران میزنم

تازیانه میلکم زناررا — بهرنائدیی برهمان میزنم
من شه کشورکشای معنیم — دست برشمشیر کیوان میزنم

حرف النون

بربر بدرکه کتورمزا کاطاقت انسان — بنده اولدم اوملك سیرنه جاندن خیران
برکوشه صویبدراول سینه وکردان کوبا — علمه مرکبی ایدر چهره سی انده لمعان
سروقدحورصفت عشوه سنه بو دیدی هب — جمله خوبان جهان اولدی خجالتله نهان
چشم مخموری آنك ساغرصا نعد ندر — ایتمین نرکسی تشبیه ندراول سکران
بارك الله نه کوزل چالدی قلیچ اغیاره — دیدلر غمزه شمشیرك الندن بهامان
عاشقك اشکی ایله خوشلانبور نوررستم — نخل زیبایه ویررتاب وطراوت بستان
دردی چین جبینم دیه ده صادقدر — خامه م اولدی بوغزل نظمنه رخش پویان

عارفا شبهه سی یوق اولدی دعاهم مقبول
مسجدا بدرکه دعا ایلیه هرکیم سوزان

حرف الواو

سنده ای شوخ جها بشقه نشانه دن کیسو — یعنی طغرای شه ملکت آندر کیسو
بولهمز کنج وصالینه مجال عاشق زار — پاسبانی انك اول افعی جاندر کیسو
اژدر اولسه ك بنه زاهدسنی تسخیر ایلر — چاك ایدر صبربنی بوق شیرزیاندر کیسو
تازیانه ایله ایدر عاشقی سرکشته و لال — چشم جادوی سحرکاره دوماندر کیسو

بزنو از ایله عارف آنی اثبات ایده رز
برقوجاق سلسله آشفتکاندر کیسو

حرف الهاء

سایه فکن اولورسه هما استخانمه — کلمز ترحم ایلیوب اول شاه یانمه
برکاروان شکرر اوصاف کاکلك — رشك ایلر اهل چین ختن کاروانمه
سرخطك حروفده نونسخه دسنك — یازدم لبان رنکته سنی جاودانمه
سویلرلر آن حالله جلادغمزه سی — دوشمز بوکونه لاغری قربان شانمه
ای کلعذار لعلکی ویرساغر اوستنه — بر بشقه جان بخش ایده کور سنده جانمه

مهر بقارسه شعلهٔ آهم عجبمیدر
آتش براقدی تاب رخی خانمانمه
چین جبین صانمه دیدی خشمیله او ماه
تیغندن الحذر یازیلور ابروانمه

سیمین کرد ننده اولان حقه بوکون
عارف سنکله عرض ایده لم دلستانمه

سپند شعلهٔ صبرم فروزان اولدی کندکجه
ستون دود آهم تا بکیوان اولدی کندکجه
نیچون چشم مکحلله دلی برپاره بقمزسین
فغانم شهرت انداز صفاهان اولدی کندکجه
خزانک بو یبنی بیک نسیم باغ قوقلمشر
بو سودا ایله سنبللر پریشان اولدی کندکجه
نقاب آزا ایدرکن زلفله رخسارک اول غنچه
حجابی رفع ایدوب مجلسده خندان اولدی کندکجه
خدایا رهنما قیل شمع عشقک بو سیهکاره
بیابان طلبده راه پنهان اولدی کندکجه

نوله کوهر فروشان عارفان طبعم پسند ایتسه
نکاه همت اوستادیله کان اولدی کندکجه

زهی خوش برغزلکم جمله بی اینمشدی مستانه
معانیٔ لطیفی بیتکلف طور رندانه
بنه برآفت دوران کبی عرض جمال ایتدی
اوذاتک زادهٔ طبعی بهر ارباب سخندانه
کوزل وصف ایلدی اسباب حسنی ایلیوب اجرا
اوخیاط طبیعت خوش قبالر بیجدی خوبانه
کوروب نقاش طبعم ایلسون برخوش غزل تصویر
یقشمشدی کوزل دیبا واطلس قدجانانه
دراغوشینه خواهش ایلمزدی رشک ایدوب عاشق
میانینی اومه صقدرمه نیمتنله فتانه
سوار اسب ناز اولدقده اول آفت اوعشوه یله
سنان غمزه سیله بیغرعاشقی لونداته
صقین معناسنه دیش اورمسون هرشاعر بیمغز
کلمز هیچ او پولاد تخیل بویله دندانه
ایدر البته ازبر هر کورن بو دز کفتاری
حیات جاودان زیرا ویرر هب اهل عرفانه
بو طرز نوزمینه ممکن اولمازدی جواب اصلا
اگر منظور ایچون ارسال اولنه اهل ایرانه

سوز اولماز عارفا ناظم افندی شعرینه الحق
اگر تعریض ایدن وار ایسه چیقسون سویله میدانه

مرغ عالی همتم عنقا کورنمز چشمه
آشیانم قافدر اما کورنمز چشمه
پرده لر دردیده ده هردم خیال زلف یار
آفتاب مشعل دنیا کورنمز چشمه
محتسب میدر عجب افلاس منع ایتدی بنی
سیم ساغرله کزن صهبا کورنمز چشمه

بادبان حیرتی آچدی دو چشم انتظار
کشتۀ امید یوق اصلا کورنمز چشمه

آکمین چرخه سنک انداز طعن اولمق عبث
خرده بینم رخنۀ مینا کورنمز چشمه

مردم دیده م کبی خال رخ دلدار ایچون
داغدارم لالۀ حمرا کورنمز چشمه

خجلت ابروکله غربال طوتسون یوزینه
ماه نو حالی مستثنا کورنمز چشمه

اولقدر مست وخرابم ساقیا عشقکله کیم
پیش و پایده سبو قطعا کورنمز چشمه

قنقی شیطان ایلدی تسخیر اولادم دیو
اول پری زادم بنم حیفا کورنمز چشمه

آت قوباردی اوسنمه انبوه جور روزکار
کرد باد غمله پر صحرا کورنمز چشمه

کوکلنی آیینه وش ایله مصفا عارفا
یوخسه جام حکمت دارا کورنمز چشمه

حرف الیاء

بو درکاه شریفه نیجه شیخ ذوفنون کلدی
ولیکن شیوۀ الوانی کوردک هپ جنون کلدی

دکل محفلده سیران ایتمیه جمع اولدیلر احباب
آغلر طولیسی قربانلق اولمغه قبون کلدی

اوشیش غمزه شیخ ایلدکده جانمه تأثیر
دهان عاشق زاره کوردک بر یاره خون کلدی

بو عشقک آتشینه ایتدیلم دوران توحیدلر
اوخر طبعان زهاد تبه کاره اویون کلدی

چیقاردی جامه سین بر کوملکیله قالدی بیچاره
نه یاپنسون سوی شیخدن شمدیلک امر صوبون کلدی

عجمی رقص ایدرسه دلبر نورسته بو دمده
نوای بزم بر آهنک اوطناره دوکون کلدی

رفاعی حضرتی کیم همنی سار هئ دوراندر
اعانه استیوب عارف سخنده باسکو کلدی

شرقی

قیلدک بنی رقصک ایله مفتون یکا قو
غمزه ک دلمی قیلدی دکرکون یکا قو

برجلوه ایله دوکدی نیجه خون یکا قو
باشک ایچون ایتمه بنی محزون یکا قو

مخمور دو چشمک ایچون ای آفت دوران
کور لعل لبک خسته دل زاره درمان

کل مجلسه پر چمنی ایله پریشان
باشک ایچون ایتمه بنی محزون یکا قو

سنلیم کله سین رقص ایدرک بزم صفایه
صبر ایله قراری دیررم باد هوایه

برکره اباق باص کوزه لم عیش وفایه
باشک ایچون ایتمه بنی محزون یکا قو

آچ سینهٔ مهتابکی کون کورسون احبا	شرفی اوقوسون عشقله بیچاره رفیعا
قربانک اولام ایتمه یرم فانی کلب	باشیک ایچون ایتمه بنی مخزون یکا قو
آغوش جلیبیا کبی حیران همیشه	زنار ینه دلبسته و همجان همیشه

حسرتله دو کر دیده لرم قان همیشه
باشیک ایچون ایتمه بنی مخزون یکا قو

شرفی

الدی دل بیچاره می بر حافظ قرآن	ابروسی آنک بسملهٔ سورهٔ رحمن
رخساره سی کلزار جنان کبی نمایان	اولورسه روا عاشقی بلبل کبی نالان
اول سرو روان ایتمده اطرافه تمایل	وار غمزه سنده بر از ناز و تغافل
افتاده سی بو عشوه یه ایلرمی تحمل	اولورسه روا عاشقی بلبل کبی نالان
اول ماهده کی حسن ادا طرز دل آرا	خوبان جهان بندهٔ سرکشته سی حالا
حسنینی کورنلر اولور انصاف ایله کویا	اولورسه روا عاشقی بلبل کبی نالان
طوطی کبی خواننده ولورسه اوبت ناز	عشاقدن اولدمده چیقار نغمهٔ شهناز
شو قبله حسینیدن ایدوب درد ایله آغاز	اولورسه روا عاشقی بلبل کبی نالان
سیندی یاقوب حسرت ایله ایلدی برباد	بر نیم نکاه ایله دخی ایلمدی شاد

امید وصالیله نوله ایلسه فریاد
اولورسه روا عاشقی بلبل کبی نالان

قطعات

ای خواجهٔ سخنوروی منبع علوم	الله ایلسون سکا اقبالی رهنما
افطاری جمعه کیجه سی یوم الخمیسده	تشریفنی افندیمزک ایلرم رجا

وله

کل کبی احمش ایدن جام شراب اولدم خراب	یعنی نورسرخی کوردم بیحجاب اولدم خراب
تشنه لکی مطلبی دفع ایتمز ارباب همم	چشمهٔ لادیغم کویا سراب اولدم خراب

وله

بو رسم صفابخشی کورنلر دیدیلر هب	سرتا بقدم جلوه لی بر خوب ادادر

کشتیٔ

کشتیٔ هلال فلکی سبر بنه حیران | خورشید جهانتاب کبی نور فزادر

مفردات

سینه‌م ایچره برنشان افتخارمدر کوکل | بن مشیرم ملک عشقه مستشارمدر کوکل

وله

غیرک الیله بغچه کوکل عرضحالنه | ای پادشاه ناز مبارک الکه یق

وله

قومادی نکهله سونکی داورمش مکر چشمان | دیل آلدی اوردو قوردی صحن سینه‌مده صف مژکان

وله

رسم حسن ابروانک خال قانک کوروب | کج کلیز صانمه پری رخساریله چاپلدی فر

وله

بن مشیر باده‌یم ساغرنشانمدر بنم | ساقیٔ گلچهره کویا مستشارمدر بنم

وله

بوسس قاشلکه دون کیجه بیرام ایلدم | کویا هلال عید ایله اخشام ایلدم

وله

بر سوت قوز سیکن نیچه‌لر بنده‌سی اولمش | باشنده نمایان آنک نوع سعادت

وله

هر مشیره مستشار اولمق نشان طالعی | اول بزی بیکر نشان افتخار ایلده کور

وله

امید بن رسمانن بوشلامه بوچهره دلو آسما | دونر دولاب چرخ البته بر کون آب وتاب اوزره

وله

نور در اول مغچه حق صنعن اظهار ایلیوب | جمع ایدوب اسباب حسنی الکه یالکز قومش آد

وله

اغیار ایله کرم اولمقت اولوب وقت شاده | یوزکبی صفو قدر بیزه قارجی باشی زاده

وله

هپ ترازدی نکهدن لجروب خوبانی | سنی ای نرکس چشم سنی کوزلر دیده‌م

ولە

سیر ایلیە نظامیەیی طبعك اولە شادان	بو رسم دلارایە بلە بر دیەجك یوق
حسن خطك شمدی سری ظاهر اولدی عالمە	سادە رویانە مز لفلر بو آن ایندی صلا

م

اشبو منظومۀ لطیفە سلطان سلاطین زمان خاقان خواقین دوران السلطان ابن السلطان ابن السلطان السلطان الغازی عبد المجید خان افندیمز حضرتلرینك سایۀ شوكتوایۀ شهنشاهیلرندە محمد رجائی قوللرینك نظارت ومعرفتیلە طبخانۀ عامرە لیتغرافیا دستگاهلرندە

طبع وتمثیل

اولنمشدر

فی ١٥ ب سنە ١٢٧١

م

اثر خامۀ عبد الله خلوصی العریف

بر فتەدی عفی عنە

الباری

م

3 1761 09626444 5

PL
248
A614
A17
1855